

W ŚWIAT
Z KLASĄ

Religia

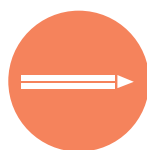
EDUKACJA GLOBALNA NA ZAJĘCIACH RELIGII
W SZKOLE PODSTAWOWEJ

08

SCENARIUSZ

I stworzył Bóg mężczyznę i kobietę

IWONA
PIERONEK-TOKARZ

KLASA VII–VIII

45 MIN

Podczas zajęć uczniowie i uczennice dowiadują się, że nierówność płci nie jest zgodna z zamysłem Boga, ale występuje na świecie, na przykładzie różnic w dostępie do edukacji dla dziewcząt i chłopców. Młodzież poznaje rozmaite przyczyny utrudniające naukę kobietom i dziewczętom mieszkającym w różnych częściach świata. Uczestnicy i uczestniczki zajęć podają przykłady z Pisma Świętego dowodzące, że Jezus traktował kobiety w sposób wyjątkowy (nietradycyjny).

Pytania kluczowe

Jak wyglądały relacje
Jezusa z kobietami?

— — — —

Dlaczego dziewczęta
w niektórych krajach
nie mogą uczęszczać
do szkoły i się uczyć?

Cele zajęć:

- wytłumaczysz, że nierówność płci jest niezgodna z wolą Boga
- wyjaśnisz, jakie są przyczyny braku dostępu kobiet do edukacji w niektórych krajach
- uzasadnisz, podając przykłady z Pisma Świętego, że Jezus traktował kobiety w sposób wyjątkowy (nietradycyjny), zgodny z wolą Boga

Związek z podstawą programową:

A.10.5., A.13.3., A.13.17.

Zagadnienia:

równość płci, edukacja

Cele Zrównoważonego Rozwoju:

- 4 Dobra jakość edukacji
- 5 Równość płci
- 10 Mniej nierówności

Metody:

praca z Pismem Świętym, burza pomysłów, praca z tekstem, analiza przypadków, dyskusja, patyczki, metoda podsumowująca: karta pocztowa, modlitwa

Formy pracy:

praca indywidualna, praca w parach, praca zbiorowa

Środki dydaktyczne i materiały:

Pismo Święte (Rdz 1, 27), Katechizm Kościoła Katolickiego, mapa świata, kartki papieru wielkości pocztówki, patyczki, załączniki

Wprowadzenie

1

5 minut

Narysuj na tablicy tabelę z trzema kolumnami. W pierwszej kolumnie wpisz nagłówek: zajęcia domowe, które wykonuje kobieta, w drugiej: zajęcia domowe, które wykonuje mężczyzna. Trzecią kolumnę pozostaw pustą. Metodą burzy pomysłów uzupełnij tabelę wypowiedziami młodzieży. Następnie do trzeciej kolumny wpisz: zajęcia domowe, które wykonuje człowiek. Poczekaj na reakcję uczniów i uczennic. Zapytaj, jak myślą, jaki cel miało to ćwiczenie. Warto, aby wybrzmiało, że mężczyzna może wykonywać te same zajęcia co kobieta i na odwrót. Podsumuj tę część lekcji fragmentem z Pisma Świętego: „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1, 27).

Praca właściwa

2

14 minut

Rozdaj uczniom i uczennicom patyczki i poproś, aby każdy napisał na swoim imię. Następnie zbierz patyczki i wykorzystaj je do wyłonienia par, które mają odpowiadać na zadane pytania (za pomocą losowania imienia – jest to jedna z metod oceniania kształtującego). Poinformuj młodzież, że w tej części lekcji będzie się zastanawiać nad zagadnieniem: *Dlaczego dziewczęta w niektórych krajach nie mogą uczęszczać do szkoły i się uczyć?* Poproś, aby pary po kolei losowały karteczki, na których będą przedstawione różne przyczyny nierównego dostępu do edukacji dziewcząt i kobiet z załącznika nr 1. Poproś, aby każda para wstała i przeczytała swoją wylosowaną historię. Jedna osoba z pary czyta, druga zapisuje na dużym arkuszu papieru przyczynę, dlaczego ich bohaterka nie uczęszcza do szkoły. Warto wyświetlić lub wywiesić mapę świata i wskazywać państwa, z których pochodzą bohaterki.

3

5 minut

Przedstaw uczniom i uczennicom kilka faktów, świadczących o tym, że edukacja kobiet jest niezmiernie ważna. Możesz je wyświetlić na tablicy multimedialnej:

- Każdego roku edukacja zmniejsza ryzyko konfliktu o około 20%.
- Jeden dodatkowy rok nauki może zwiększyć zarobki kobiet o 10–20%.
- Dodatkowy rok nauki matek może sprawić, że śmiertelność niemowląt spadnie o 5–10%.

Źródło: Akcja Edukacja. Broszura edukacyjna dla nauczycieli realizujących kampanię Polskiej Akcji Humanitarnej, Polska Akcja Humanitarna, 2014, <https://docplayer.pl/7340204-Broszura-edukacyjna-dla-nauczycieli-realizujacych-kampanie-polskiej-akcji-humanitarnej.html>.

Poinformuj młodzież, że osiągnięcie równości płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt to jeden z Celów Zrównoważonego Rozwoju. Kolejnym celem jest dobra jakość edukacji. Wyświetl plansze poświęcone Celom 4 i 5. ze strony: <https://globalna.ceo.org.pl/cele-zrównowazonego-rozwoju>. Organizacja Narodów Zjednoczonych wyjaśnia, że równouprawnienie nie tylko przyniesie korzyści ekonomiczne, ale i ochroni kobiety przed przemocą, tą fizyczną i tą niewidzialną, systemową, która ogranicza między innymi dostęp kobiet i dziewcząt do edukacji.

4

5 minut

Nierówność płci w żadnej sferze naszego życia nie jest zgodna z wolą Pana Boga. Przeczytaj uczniom i uczennicom fragment z Katechizmu Kościoła Katolickiego (KKK 372):

„Mężczyzna i kobieta są stworzeni „jedno dla drugiego”. Bóg nie stworzył ich „jako części” i „niekompletnych”. Bóg stworzył ich do wspólnoty osób, w której jedno może być „pomocą” dla drugiego, ponieważ są równocześnie równi jako osoby („kość z moich kości...”) i uzupełniają się jako mężczyzna i kobieta. Bóg łączy ich w małżeństwie w taki sposób, że stając się „jednym ciałem” (Rdz 2, 24), mogą przekazywać życie ludzkie: „Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię” (Rdz 1, 28). Przekazując swojemu potomstwu życie ludzkie, mężczyzna i kobieta jako małżonkowie i rodzice współdziałają w wyjątkowy sposób z dziełem Stwórcy.”

Upewnij się, że młodzi ludzie rozumieją przesłanie zawarte w nauczaniu Kościoła, poświęć kilka minut na krótką analizę tego tekstu.

5

10 minut

Wyjaśnij młodzieży, że teraz zajmiecie się kwestią relacji Jezusa z kobietami. Zanim przejdziecie do realizacji tego ćwiczenia, wytłumacz klasie kontekst historyczny. Wyjaśnij, że w tym momencie udacie się w podróż w czasy Jezusa.

Kobieta w tamtych czasach była usytuowana niżej w hierarchii społecznej niż mężczyzna. Jej życie podporządkowane było najpierw ojcu, a potem mężowi. Kobiety w Izraelu z czasów Jezusa nie mogły się

uczyć i zdobywać wykształcenia. Odmawiano im wielu praw. A przecież nie taki był zamysł Boga. Jezus chciał ludziom żyjącym w tamtych czasach o tym przypomnieć poprzez tworzenie odmiennych relacji od powszechnie obowiązujących.

Źródło: Anna Gładkowska, *Jezus i kobiety*, 21.03.2017, <http://biblia.wiara.pl/doc/3723821.Jezus-i-kobiety>.

Chrześcijaństwo zapoczątkowane przez Jezusa tworzy nową jakość w relacjach mężczyzn i kobiet. Jest to powrót na drogę pierwotnej harmonii.

Wykorzystaj do tego ćwiczenia załącznik nr 2. Wylosuj 10 osób z klasy przy użyciu patyczków z imionami. Poproś młodzież o wylosowanie jednego fragmentu Pisma Świętego. Następnie poinformuj uczniów i uczennice, że ćwiczenie będzie polegało na tym, aby odnaleźć w Biblii uzasadnienie twierdzenia, że Jezus doceniał kobiety. Zapowiedz, że za chwilę przeczytasz kilka stwierdzeń. Jeśli ktoś uzna, że wylosowany fragment pasuje do tego stwierdzenia, niech to zasygnalizuje i przeczyta swój fragment Pisma Świętego. Przy sytuacjach spornych przeprowadź krótką dyskusję. Zaczynij czytać stwierdzenia:

- Za zgodą kobiety przyszedł na świat.
- Za wstawiennictwem kobiety uczynił pierwszy cud.
- Pogwałcił nakazy rytualne, uzdrawiając kobiety.
- Nie traktował chorób kobiecych jako czegoś bardziej wstydliviego niż choroby mężczyzn.
- Nie potępił kobiety cudzołożnej.
- Bronił kobiety, która namaszczała go olejkiem, przed przykrymi uwagami. Doceniał jej czyn, choć inni byli oburzeni.
- Rozmawiał z pogankami. W ówczesnym Izraelu należało to do rzadkości, kiedy mężczyzna rozmawiał z kobietą publicznie, na dodatek z cudzoziemką.
- Przyjmował gościnę u kobiet.
- Nie zgadzał się na tradycyjny podział obowiązków. Uważał, że kobieta nie powinna zajmować się tylko sprawami gospodarstwa domowego.
- Kobiety były pierwszymi świadkami zmartwychwstania.

Ćwiczenie to można przeprowadzić na różne sposoby. Można to zadanie utrudnić i poprosić, aby uczniowie i uczennice na podstawie wskazanych fragmentów Pisma Świętego sami stworzyli opis relacji między Jezusem a kobietami. Można zapytać klasę, czy pamięta jakieś sytuacje z Pisma Świętego, gdzie Jezus w wyjątkowy (inny niż tradycyjny) sposób potraktował kobietę. Na potwierdzenie słów młodzieży możesz włączyć dany fragment audio, na przykład ze strony <http://www.biblijni.pl/>.

Podsumowanie

6 minut

Rozdaj uczniom i uczennicom kartki papieru wielkości karty pocztowej i zaproponuj, aby w parach napisali pocztówkę adresowaną do Maryi z prośbą, aby wstawiła się do Jezusa za jedną z bohaterek dzisiejszej lekcji. Ważne, aby w treści była zawarta informacja na temat przyczyn zaistniałej sytuacji. Chętne pary prezentują swoją pracę. Na zakończenie odmówcie wspólnie modlitwę *Pod Twoją obronę*.

Źródła:

- Zestaw plansz zawierający podstawowe informacje na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju, Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2018, <https://globalna.ceo.org.pl/cele-zrownowazonego-rozwoju>.
- Anna Gładkowska, *Jezus i kobiety*, 21.03.2017, <http://biblia.wiara.pl/doc/3723821.Jezus-i-kobiety>.
- Akcja Edukacja. Broszura edukacyjna dla nauczycieli realizujących kampanię Polskiej Akcji Humanitarnej, Polska Akcja Humanitarna, 2014, <https://docplayer.pl/7340204-Broszura-edukacyjna-dla-nauczycieli-realizujacych-kampanie-polskiej-akcji-humanitarnej.html>.
- Alina Synakiewicz, *Nieoczywiste związki – woda a prawa kobiet*, Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, http://www.woda.edu.pl/artykuly/woda_a_prawa_kobiet/18.
- Aleksandra Nagel, *Mniejsze zło „Made in Bangladesh”*, 21.01.2016, <https://kobieta.wp.pl/mniejsze-zlo-made-in-bangladesh-5982323538653825a>.
- Sakib B. Amin, Maaesha Nuzhat, *Female education in Bangladesh*, „The Daily Star”, 17.08.2016, <https://www.thedailystar.net/op-ed/politics/female-education-bangladesh-1270750>.

- Aleksandra Ślabisz, *Dziecko na ślubnym kobiercu*, 27.06.2017, <http://www.dziennik.com/publicystyka/artykul/dziecko-na-slubnym-kobiercu>.
- *Edukacyjna podróż ze szczyptą czarnej magii*, pod red. Katarzyny Tekień, Fundacja Partners Polska i Education Effect Africa, 2014, s. 26–28, <http://fpp.org.pl/images/download/Edukacyjna-podr-ze-szczypt-czarnej-magii.pdf>.
- Aleksandra Kozłowska, *Rom z maturą to rzadkość. Ona ją ma. „Edukacja nie koliduje z naszymi zasadami”*, Wyborcza.pl Trójmiasto, 06.05.2016, <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/1,35635,20023493,wyksztalconego-czlowieka-nikt-nie-oszuka.html>.
- *Romka nietypowa*, reportaż TVN, <https://uwaga.tvn.pl/reportaze,2671,n/romka-nietypowa,134416.html>.
- *Studnia dla Południa*, broszura edukacyjna dla nauczycieli i nauczycielek PAH, 2018, s. 9, https://www.pah.org.pl/app/uploads/2018/02/2018_01_Studnia_dla_Po%C5%82udnia_Poziom_Pierwszy_PDF.pdf.
- Karolina Bednarz, *Kobiety w klatkach, czyli o gender w Japonii*, 14.03.2016, <http://wkrainietajfunow.pl/2016/03/14/gender-w-japonii/>.
- Katarzyna Staszewska, *Kierunek Południe. Kobięcym głosem, czyli liderki ruchu kobiecego w Ugandzie o swojej pracy na rzecz praw kobiet i równości płci*, Warszawa 2012, Instytut Globalnej Odpowiedzialności, s. 22–28, http://www.hfhr.org.pl/wielokulturowosc/documents/doc_226.pdf.
- Sylwia Stalewska, *Kilka prawd o kobietach w Afryce*, Fundacja Dzieci Afryki, <http://dzieciafryki.com/kilka-prawd-o-kobietach-w-afryce/>.
- Małgorzata Świderek, *Edukacja dla wszystkich. Nepal*, Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, http://www.globalna.edu.pl/nepal/dostep_do_edukacji/.
- Jennifer Schulte i in., *Hear our Voices. Do adolescent girls' issues really matters?*, Plan International, 2014, s. 48, https://www.plannederland.nl/uploaded/plan_current/2202/Hear-Our-Voices-Technical-Report.pdf.

Załączniki:

Załącznik nr 1 – Materiał pomocniczy: Opisy postaci kobiet i dziewcząt

Załącznik nr 2 – Materiał pomocniczy: Fragmenty Pisma Świętego

Załącznik nr 1 – Materiał pomocniczy: Opisy postaci kobiet i dziewcząt

1. Mam na imię Moniba. Mieszkam w Pakistanie, mój kraj kontrolują talibowie. Jako dziewczyna nie mogę się uczyć, uczęszczać do szkoły ze względu na fundamentalizm religijny (za Słownikiem Języka Polskiego: fundamentalizm religijny – tradycyjny i ortodoksyjny stosunek do wyznawanej religii) obowiązujący w moim kraju.

Opracowano na podstawie: Akcja Edukacja. *Broszura edukacyjna dla nauczycieli realizujących kampanię Polskiej Akcji Humanitarnej*, Polska Akcja Humanitarna, 2014, s. 5, <https://docplayer.pl/7340204-Broszura-edukacyjna-dla-nauczycieli-realizujacych-kampanie-polskiej-akcji-humanitarnej.html>.

2. Jestem Barry. Pochodzę z Sudanu, codziennie pokonuję wiele kilometrów, aby przynieść wodę dla całej rodziny (w mojej kulturze należy to do obowiązków kobiet), dlatego nie mogę chodzić do szkoły, nie mam na to czasu, jestem zbyt zmęczona.

Opracowano na podstawie: Alina Synakiewicz, *Nieoczywiste związki – woda a prawa kobiet*, Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, http://www.woda.edu.pl/artykuly/woda_a_prawa_kobiet/18.

3. Jestem Anisa. Mój kraj to Sudan Południowy, najmłodsze państwo świata, w którym przez wiele lat trwała wojna. Niestety nie chodzę do szkoły, ponieważ rodzice nie mają wystarczających środków na to, aby kupić mi książki. Do szkoły chodzi tylko brat. Moja rodzina wierzy, że to lepsza inwestycja. W moim kraju brakuje szkół, 1/3 uczniów i uczennic pobiera lekcje na otwartej przestrzeni, najczęściej pod drzewem. Szkoły zostały zniszczone w wyniku działań zbrojnych.

Opracowano na podstawie: Akcja Edukacja. *Broszura edukacyjna dla nauczycieli realizujących kampanię Polskiej Akcji Humanitarnej*, Polska Akcja Humanitarna, 2014, s. 6, <https://docplayer.pl/7340204-Broszura-edukacyjna-dla-nauczycieli-realizujacych-kampanie-polskiej-akcji-humanitarnej.html>.

4. Mam na imię Adila. Bangladesz to mój kraj, jestem szwaczką, pracuję od najmłodszych lat, dlatego nie chodziłam do szkoły. Pracuję w tej samej fabryce co moja mama, pomagam jej utrzymać rodzinę. Jeśli w domu posiadasz ubrania z metką „made in Bangladesh”, to mogą one pochodzić z fabryki, w której pracuję.

Opracowano na podstawie: Aleksandra Nagel, *Mniejsze zło „Made in Bangladesh”*, 21.01.2016, <https://kobieta.wp.pl/mniejsze-zlo-made-in-bangladesh-5982323538653825a>; Sakib B. Amin, Maaesha Nuzhat, *Female education in Bangladesh*, „The Daily Star”, 17.08.2016, <https://www.thedailystar.net/op-ed/politics/female-education-bangladesh-1270750>.

5. Mam na imię Sherry, mieszkam na Florydzie w Stanach Zjednoczonych, moja mama zdecydowała, że w wieku 11 lat mam wyjść za mąż za starszego o dziewięć lat mężczyznę. Porzuciłam szkołę, aby zająć się obowiązkami żony. W moim stanie nie istnieją żadne limity wiekowe dotyczące zawarcia związku małżeńskiego. Uregulowanie prawa w tej kwestii mogłoby zmienić los wielu dziewczynek.

Opracowano na podstawie: Aleksandra Ślabisz, *Dziecko na ślubnym kobiercu*, 27.06.2017, <http://www.dziennik.com/publicystyka/artikul/dziecko-na-slubnym-kobiercu>.

6. Jestem Hellen, pochodzę ze społeczności Masajów. Jestem wykształconą nauczycielką dzięki temu, że uciekłam ze swojego rodzinnego domu. W społeczności Masajów edukacja dziewczyn nie ma żadnej wartości. Gdy dziewczynka osiąga 12–15 lat, wychodzi za mąż i przeprowadza się do innego domu.

Opracowano na podstawie: *Edukacyjna podróż ze szczyptą czarnej magii*, pod red. Katarzyny Tekień, Fundacja Partners Polska i Education Effect Africa, 2014, s. 26–28, <http://fpp.org.pl/images/download/Edukacyjna-podr-ze-szczypt-czarnej-magii.pdf>.

7. Mam na imię Helena, jestem polską Romką. Skończyłam studia, mam tytuł magistra. W mojej społeczności, z obawy przed demoralizacją i oderwaniem się od romskiej tradycji, dziewczynki kończą edukację na poziomie szkoły podstawowej. Sytuację mogłoby poprawić powoływanie asystenta lub asystentki romskiej, której rodzina oddaje pod opiekę swoje dzieci na czas nauki.

Opracowano na podstawie: Aleksandra Kozłowska, *Rom z maturą to rzadkość. Ona ją ma. „Edukacja nie koliduje z naszymi zasadami”*, Wyborcza.pl Trójmiasto, 6.5.2016, <http://trójmiasto.wyborcza.pl/trójmiasto/1,35635,20023493,wykształconego-czlowieka-nikt-nie-oszuka.html>. Romka nietypowa, reportaż TVN, <https://uwaga.tvn.pl/reportaze,2671,n/romka-nietypowa,134416.html>.

- 8.** Mam na imię Fardos. Pochodzę z Somalii, nie chodzę do szkoły, ponieważ w mojej szkole jest jedynie męska toaleta. Brakuje infrastruktury sanitarnej.

Opracowano na podstawie: *Studnia dla Południa*, broszura edukacyjna dla nauczycieli i nauczycielek PAH, 2018, s. 9, https://www.pah.org.pl/app/uploads/2018/02/2018_01_Studnia_dla_Po%C5%82udnia_Poziom_Pierwszy_PDF.pdf.

- 9.** Jestem Akemi, pochodzę z Japonii, skończyłam szkołę średnią, myślałam o studiach, ale rodzice stwierdzili, że szkoda na to czasu, ponieważ tradycyjnym powołaniem kobiety w Japonii jest bycie dobrą żoną i matką. Od chwili wstąpienia w związek małżeński kobieta ma na głowie prowadzenie domu, na naukę nie ma już wtedy czasu.

Opracowano na podstawie: Karolina Bednarz, *Kobiety w klatkach, czyli o gender w Japonii*, 14.03.2016, <http://wkrainietajfunow.pl/2016/03/14/gender-w-japonii/>.

- 10.** Mam na imię Adab. Pochodzę z Afganistanu, mieszkam na wsi, najbliższa szkoła jest oddalona o wiele kilometrów od mojego domu, dlatego do niej nie chodzę. Droga do szkoły jest nie tylko długa, ale przede wszystkim trudna, a czasami niebezpieczna.

Opracowano na podstawie: *Akcja Edukacja. Broszura edukacyjna dla nauczycieli realizujących kampanię Polskiej Akcji Humanitarnej*, Polska Akcja Humanitarna, 2014, s. 8, <https://docplayer.pl/7340204-Broszura-edukacyjna-dla-nauczycieli-realizujacych-kampanie-polskiej-akcji-humanitarnej.html>.

- 11.** Mam na imię Miriam, mój brat chodzi do szkoły, która jest finansowana przez Annę. Mieszkam w Kenii. Anna wraz z mężem finansuje naukę w szkole średniej osobom, których rodziców nie stać na jej opłacenie. Rodzice niemal bez wyjątku proszą o sfinansowanie nauki synowi. To syn buduje swój dom na ziemi ojca i opiekuje się rodzicami na starość, dlatego bardziej oplaca się inwestować w edukację chłopców.

Opracowano na podstawie: *Edukacyjna podróż ze szczytą czarnej magii*, pod red. Katarzyny Tekień, Fundacja Partners Polska i Education Effect Africa, 2014, s. 30–31, <http://fpp.org.pl/images/download/Edukacyjna-podr-ze-szczypt-czarnej-magii.pdf>.

- 12.** Mam na imię Alice, mieszkam w Ugandzie. Działam na rzecz praw kobiet w swoim kraju. Jestem współzałożycielką organizacji, która założyła Akademię Dziewcząt Pader. To szkoła dla młodych kobiet, które powróciły do swoich wiosek po tym, jak zostały zmuszone do małżeństwa lub zaszły w ciążę podczas wojny domowej w północnej Ugandzie. Dziewczęta, które po wojnie miały dzieci, nie mogły wrócić do szkoły. Ani rząd, ani społeczności lokalne nie akceptują młodych, samotnych matek i nie są przygotowane, by je wspierać. Nasza Akademia jest jedyną szkołą w północnej Ugandzie, gdzie dziewczęta, które już mają dzieci, mogą się uczyć.

Opracowano na podstawie: Katarzyna Staszewska, *Kierunek Południe. Kobięcym głosem, czyli liderki ruchu kobiecego w Ugandzie o swojej pracy na rzecz praw kobiet i równości płci*, Warszawa 2012, Instytut Globalnej Odpowiedzialności, s. 22–28, http://www.hfhr.org.pl/wielokulturowosc/documents/doc_226.pdf.

- 13.** Jestem Endam. Pochodzę z Kamerunu. Nie chodzę do szkoły, bo rodzice obawiają się o moje bezpieczeństwo. W klasie jest blisko 130 osób, większość to chłopcy. Nauczycielem też jest mężczyzna. W szkole brakuje ławek i krzeseł, a poziom nauki jest niski.

Opracowano na podstawie: Sylwia Stalewska, *Kilka prawd o kobietach w Afryce*, Fundacja Dzieci Afryki, <http://dzieciafryki.com/kilka-prawd-o-kobietach-w-afryce/>.

- 14.** Jestem Kumari. Mieszkam w Nepalu. Nie chodzę do szkoły, ponieważ nie znam języka urzędowego, którego używa się w szkole. Lekcje byłyby dla mnie niezrozumiałe. W moim domu mówi się tylko w lokalnym języku.

Opracowano na podstawie: Małgorzata Świderek, *Edukacja dla wszystkich. Nepal, Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”*, http://www.globalna.edu.pl/nepal/dostep_do_educacji/.

- 15.** Pochodzę z Ugandy. Mam na imię Fatuma. Nie chodzę do szkoły, nie mam na to czasu, mam wiele obowiązków domowych, dużo więcej niż mój brat. Nie miałabym już czasu na odrabianie zadań domowych.

Opracowano na podstawie: Jennifer Schulte i in., *Hear our Voices. Do adolescent girls' issues really matters?*, Plan International, 2014, s. 48, https://www.plannederland.nl/uploaded/plan_current/2202/Hear-Our-Voices-Technical-Report.pdf.

Krótkie historie osób zamieszczone powyżej zostały stworzone na podstawie prawdziwych historii, ale nie zostały przytoczone dosłownie.

Załącznik nr 2 – Materiał pomocniczy: Fragmenty Pisma Świętego

Za zgodą kobiety przyszedł na świat (Łk 1, 38)

„Na to rzekła Maryja: «Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według słowa twego». Wtedy odszedł od Niej anioł”.

Za wstawiennictwem kobiety uczynił pierwszy cud (J 2, 1–11)

„**1** Trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam Matka Jezusa. **2** Zaproszono na to wesele także Jezusa i Jego uczniów. **3** A kiedy zabrakło wina, Matka Jezusa rzekła do Niego: «Nie mają wina». **4** Jezus Jej odpowiedział: «Czyż to moja lub Twoja sprawa, Niewiasto? [Czy] jeszcze nie nadeszła godzina moja?» **5** Wtedy Matka Jego powiedziała do sług: «Zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie». **6** Stało zaś tam sześć stągwi kamiennych przeznaczonych do żydowskich oczyszczeń, z których każda mogła pomieścić dwie lub trzy miary. **7** Jezus rzekł do sług: «Napełnijcie stągwie wodą». I napełnili je aż po brzegi. **8** Potem powiedział do nich: «Zaczerpnijcie teraz i zanieście staroście weselnemu». Ci więc zanieśli. **9** Gdy zaś starosta weselny skosztował wody, która stała się winem – a nie wiedział, skąd ono pochodzi, ale słudzy, którzy czerpalili wodę, wiedzieli – przywołał pana młodego **10** i powiedział do niego: «Každy człowiek stawia najpierw dobre wino, a gdy się napiją, wówczas gorsze. Ty zachowałeś dobre wino aż do tej pory». **11** Taki to początek znaków uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej”.

Złamał nakazy rytualne, uzdrawiając kobiety (Mt 8, 14–15)

„**14** Gdy Jezus przyszedł do domu Piotra, ujrzał jego teściową, leżącą w gorączce. **15** Ujął ją za rękę, a gorączka ją opuściła. Wstała i usługiwała Mu”.

Nie traktował chorób kobiecych jako czegoś bardziej wstydliviego niż choroby mężczyzn (Mt 9, 20–22)

„**20** Wtem jakaś kobieta, która dwanaście lat cierpiała na krwotok, podeszła z tyłu i dotknęła się frędzli Jego płaszcza. **21** Bo sobie mówiła: Żebym się choć Jego płaszcza dotknęła, a będę zdrowa. **22** Jezus obrócił się, i widząc ją, rzekł: «Ufaj, córko! Twoja wiara cię ocaliła». I od tej chwili kobieta była zdrowa”.

Nie potępił kobiety cudzołożnej (J 8, 1–11)

„**1** Jezus natomiast udał się na Górę Oliwną, **2** ale o brzasku zjawił się znów w świątyni. Cały lud schodził się do Niego, a On, usiadłszy, nauczał ich. **3** Wówczas uczeni w Piśmie i faryzeusze przyprowadzili do Niego kobietę, którą dopiero co pochwycono na cudzołóstwie, a postawiwszy ją pośrodku, **4** powiedzieli do Niego: «Nauczycielu, tę kobietę dopiero co pochwycono na cudzołóstwie. **5** W Prawie Mojżesz nakazał nam takie kamienować. A ty co powiesz?» **6** Mówili to, wystawiając Go na próbę, aby mieli o co Go oskarżyć. Lecz Jezus, schyliwszy się, pisał palcem po ziemi. **7** A kiedy w dalszym ciągu Go pytali, podniósł się i rzekł do nich: «Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem». **8** I powtórnie schyliwszy się, pisał na ziemi. **9** Kiedy to usłyszeli, jeden po drugim zaczęli odchodzić, poczynając od starszych, aż do ostatnich. Pozostał tylko Jezus i kobieta stojąca na środku. **10** Wówczas Jezus, podniósłszy się, rzekł do niej: «Kobieto, gdzież [oni] są? Nikt cię nie potępił?» **11** A ona odrzekła: «Nikt, Panie!» Rzekł do niej Jezus: «I Ja ciebie nie potępiam. Idź i odtąd już nie grzesz”.

Bronił kobiety, która namaściła go olejkami, przed przykrymi uwagami. Doceniał jej czyn, choć inni byli oburzeni (Mk 14, 3–9)

„**3** A gdy Jezus był w Betanii, w domu Szymona Trędowatego, i siedział za stołem, przyszła kobieta z alabastrowym flakonikiem prawdziwego olejku nardowego, bardzo drogiego. Rozbita flakonik i wylała Mu olejek na głowę. **4** A niektórzy oburzyli się, mówiąc między sobą: «Po co to marnowanie olejku? **5** Wszak można było olejek ten sprzedać drożej niż za trzysta denarów i rozdać [je] ubogim». I przeciw niej szemrali. **6** Lecz Jezus rzekł: «Zostawcie ją; czemu sprawiacie jej przykrość? Spełniła dobry uczynek względem Mnie. **7** Bo ubogich zawsze macie u siebie i kiedy zechcecie, możecie im dobrze czynić; Mnie zaś nie zawsze macie. **8** Ona uczyniła, co mogła; już naprzód namaściła moje ciało na pogrzeb. **9** Zaprawdę, powiadam wam: Gdziekolwiek po całym świecie głosić będą tę Ewangelię, będą również na jej pamiątkę opowiadać o tym, co uczyniła»”.

Rozmawiał z pogankami (J 4, 1–15)

„**1** A kiedy Pan dowiedział się, że faryzeusze usłyszeli, iż Jezus pozyskuje sobie więcej uczniów i chrzci więcej niż Jan – **2** chociaż sam Jezus nie chrzcił, lecz Jego uczniowie – **3** opuścił Judeę i odszedł znów do Galilei. **4** Trzeba Mu było przejść przez Samarię. **5** Przybył więc do miasta samarytańskiego zwanego Sychar, w pobliżu pola, które dał Jakub synowi swemu, Józefowi. **6** Było tam źródło Jakuba. Jezus zmęczony drogą siedział sobie przy źródle. Było to około szóstej godziny. **7** [Wówczas] nadeszła kobieta z Samarii, aby zaczerpnąć wody. Jezus rzekł do niej: «Daj Mi pić!» **8** Jego uczniowie bowiem udali się przedtem do miasta, by zakupić żywności. **9** Na to rzekła do Niego Samarytanka: «Jakżeż Ty, będąc Żydem, prosisz mnie, Samarytanke, [bym Ci dała] się napić?» Żydzi bowiem i Samarytanie unikają się nawzajem. **10** Jezus odpowiedział jej na to: «O, gdybyś znata dar Boży i [wiedziała], kim jest Ten, kto ci mówi: „Daj Mi się napić”, to prosiłabyś Go, a dałby ci wody żywej». **11** Powiedziała do Niego kobieta: «Panie, nie masz czerpaka, a studnia jest głęboka. Skądże więc weźmiesz wody żywej? **12** Czy Ty jesteś większy od ojca naszego, Jakuba, który dał nam tę studnię, i on sam z niej pił, i jego synowie, i jego bydło?» **13** W odpowiedzi na to rzekł do niej Jezus: «Każdy, kto pije tę wodę, znów będzie pragnął. **14** Kto zaś będzie pił wodę, którą Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam, stanie się w nim źródłem tryskającym ku życiu wiecznemu». **15** Rzekła do Niego kobieta: «Panie, daj mi tej wody, abym już nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać»”.

Przyjmował gościny u kobiet (Łk 10, 38)

„**38** W dalszej ich drodze zaszedł do jednej wsi. Tam pewna niewiasta, imieniem Marta, przyjęła Go w swoim domu”.

Nie zgadzał się na tradycyjny podział obowiązków. Uważał, że kobieta nie powinna zajmować się tylko sprawami gospodarstwa domowego (Łk 10, 39–42)

„**39** Miała ona siostrę, imieniem Maria, która usiadła przy nóg Pana, słuchała Jego słowa. **40** Marta zaś uwijała się około rozmaitych posług. A stanąwszy przy Nim, rzekła: «Panie, czy Ci to obojętne, że moja siostra zostawiła mnie samą przy usługiwaniu? Powiedz jej, żeby mi pomogła». **41** A Pan jej odpowiedział: «Marto, Marto, martwisz się i niepokoisz o wiele, **42** a potrzeba [mało albo] tylko jednego. Maria obrała najlepszą część, której nie będzie pozbawiona»”.

Kobiety były pierwszymi świadkami zmartwychwstania (Łk 24, 1–10)

„**1** W pierwszy dzień tygodnia poszły skoro świt do grobu, niosąc przygotowane wonności. **2** Kamień zastały odsunięty od grobu. **3** A skoro weszły, nie znalazły ciała Pana Jezusa. **4** Gdy wobec tego były bezradne, nagle stanęło przed nimi dwóch mężczyzn w lśniących szatach. **5** Przestraszone, pochyliły twarze ku ziemi, lecz tamci rzekli do nich: «Dlaczego szukacie żyjącego wśród umarłych? **6** Nie ma Go tutaj; zmartwychwstał. Przypomnijcie sobie, jak wam mówił, będąc jeszcze w Galilei: **7** „Syn Człowieczy musi być wydany w ręce grzeszników i ukrzyżowany, lecz trzeciego dnia zmartwychwstanie”. **8** Wtedy przypomniały sobie Jego słowa, **9** wróciwszy zaś od grobu, oznajmiły to wszystki Jedenaście i wszystkim pozostałym. **10** A były to: Maria Magdalena, Joanna i Maria, matka Jakuba; i inne z nimi opowiadały to Apostołom”.

Cytaty wybrane na podstawie: Anna Szczygieł, *Kobieta w Biblii*, wrzesień 2003, <http://niedziela.pl/artukul/12759/nd/Kobieta-w-Biblii>; A. Gładkowska, *Jezus i kobiety*, 21.03.2017, <http://biblia.wiara.pl/doc/3723821.Jezus-i-kobiety>.